

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio I. De delegatione in genere, & ijs qui potestatem delegandi habent,
vel non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITULUS XXIX.

DE OFFICIO ET POTESTATE JUDICIS DELEGATI.

SECTIO I.

*De delegatione in genere,
& iis, qui potestatem delegandi
habent, vel non.*

§. I.

*Quid sit delegatio, sive quis sit
Iudex delegatus, & quotuplex?*

Delegate in genere aliud non est, quam vices suas alteri in locum suum committere; & hinc iudex delegatus (qui etiam iudex extraordinarius, & vulgò Commissarius dicitur) rectè dicitur ille, qui non ex proprio munere seu officio, sed ex commissione, vel ipsius juris, vel alterius hominis, propriam jurisdictionem habentis, immediatè aut mediatè factà, jurisdictionem exercet, ita tamen, ut distinctam jurisdictionem habeat, derivatam tamen à jurisdictione delegantis. Sunt autem varia delegatorum genera; alij dicuntur delegati à supremo Principe, Ecclesiastico scilicet vel temporali; alij delegati dicuntur ab inferioribus Principibus, aut Magistratibus; alij dicuntur delegati ad universitatem causarum, quibus vel universim omnes propè illius territorij causæ cognoscendæ sunt, vel omnes saltem causæ in certo quodam genere subalter-

no, omnes v. g. causæ decimarum, omnes causæ mutui, &c. quamvis cum restrictione ad certum locum, tempus, & quantitatem commissæ sint: alij ad certam tantum particularem causam delegati dicuntur, vel quibus commissæ sunt certarum personarum tantum causæ decidendæ: alij dicuntur delegati ratione certæ dignitatis, quam obtinent, ut cum Abbati v. g. Episcopo certi loci delegatio fit: alij sunt delegati ratione certæ personæ, quibus scilicet earum personarum nomina exprimendo fit delegatio: alij ab homine delegati dicuntur, à iudice v. g. vel magistratu ordinariam jurisdictionem habente. Alij delegati dicuntur, à jure, ex ipsius scilicet juris commissione, vel ex recepta consuetudine, quæ vim juris habet, delegatam potestatem habentes, qualem jurisdictionem habent Episcopi in quibusdam casibus Papæ reservatis, &c. & confessarij illi, quorum penitentes facultatem habent eligendi sibi confessarium, &c. alij denique dicuntur delegati, quibus primò delegata sive demandata fuerit jurisdictio; alij subdelegati qui à delegatis iterum delegantur.

§. II.

Quinam habeant potestatem delegandi, aut subdelegandi?

Delegandi potestatem regulariter habent omnes Magistratus ordinariam jurisdictionem habentes, prout sumitur ex *c. cum Episcopus 7. de off. jud. ord. in 6.* quod enim potest facere quis per se ipsum, hoc potest etiam per alium juxta *reg. 63. in 6.* non quidem quasi posset totum suum officium quilibet iudex, principe inferior, alteri committere, cum hoc non tam esset delegare, quam officio suo se abdicare, & transferre illud in alium, quod sine consensu Principis inferior non potest *l. penult. junct. gloss. V. abdicando. ff. de off. praesid.* sed quod speciales aliquas causas delegare possint. Subdelegare verò potest etiam partibus invitis causam aliquam sibi delegatam, vel illius partem aliquam, absolute, vel sub certis limitationibus, quia a supremo Principe aliquo, majorem non recognoscente, delegatus est, *c. si pro debilitate 3. h. t. & c. cum causam 62. de appellat.* Ita ut si iusta causa aliqua, vel necessitas sub sit, & malitiosè delegatus se subducere non velit, subdelegandum, quamvis majoris dignitatis sit, cogere possit, delegatus supremi Principis, ad acceptandam subdelegationem, sub poenae pro proportione subdelegandi imponendae interminatione; uti habetur in *c. pastoralis 28 h. t.* quia in tali casu sicuti subdelegandus, cuiusvis per se auctoritatis sit, inferior est illo, cuius vices delegatus gerit, ita etiam delegato tali censetur esse inferior, qui superiorem delegantem repraesentat. Haec tamen de subdelegatione à delega-

to Principis facienda, intelligenda sunt nisi ad causam aliquam dijudicandam fuerit electa industria personae, ob causae alicujus arduitatem, aut literarum tenorem, vel consensum partium, prout colligitur ex *citato c. si pro debilitate & ex c. final. h. t. & ex c. is cui 12. eodem in 6.* vel nudum Ministerium, seu mera executio, & nulla jurisdictio illi commissa sit *c. fin. h. t. §. ceterum.*

§. III.

An & quare ratione subdelegare possit delegatus Papa, vel Principis, adjunctis ei aliis iudicibus delegatis, vel cum potestate subdelegandi alteri?

Potest Papa, vel Princeps supremus alius, delegatis jam constitutis, superaddere tertium, vel ex communi consensu partium, vel si consentire non possint, ex officio (cum illius sit, non tam partibus, quam causis & negotiis providere) quidam modo, subdelegare potest alteri, & pro diversitate clausulae adjectae, ut *vel solus, si alteruter conjudicum nolit, aut non possit, vel cum alterutro suorum conjudicum, procedas, solus ipse, vel cum alio conjudice causam cognoscere potest.* Quin imò, si simpliciter causa commissa sit duobus, sine alia clausula adjecta, potest unus ex illis suo condelegato suas etiam vices committere, sive subdelegare, ut habetur statutum in *c. quamvis 6. h. t.* qui tam suo, quam locij nomine, ut delegatus scilicet, & ut subdelegatus collegae sui judicare, & sententiam, non quidem diversam, sed eandem pronuntiare potest. Sicuti tamen subdelegatum admittere non tenetur delegatus alter, si causa duobus cum

clausula commissa sit, quod si ambo interesse non possint, alter solus procedat, sed per exceptionem repellere eum potest, & solus procedere, prout sumitur ex *c. coram dilecto 34. b. t.* cum clausula dicta velit, solum hunc posse procedere, si alter per se adesse nolit, ita etiam subdelegatus subdelegare non potest juxta *c. super questionum 57. §. si vero h. t.* cum nullibi repetitur in iure, et si subdelegato subdelegandi concessa licentia.

§. IV.

An, & quando delegatus ab inferiore iudice ordinario subdelegare possit?

Delegatus ab alio, quam à Principe nullum superiorem agnoscente, sive ab inferiore iudice ordinario, ab Episcopo v. g. subdelegare, sive causam sibi committam regulariter, & ordinariò alteri committere non potest, uti constat ex *c. cum causam 62. de appellat.* (neque etiam delegatus plus juris habet, quam ipsi vel à lege, vel ab homine commissum sit, nullibi autem legitur, hæc subdelegandi concessa illi potestas, & ab homine tantum illi est concessa facultas exercendi jurisdictionem, sub qua non venit subdelegandi potestas) nisi ad universitatem causarum delegatus sit (qui quasi ordinariam jurisdictionem habere censetur, & consequenter unam vel alteram causam, vel causæ articulum subdelegare potest. *l. 1. §. ab eo. ff. quis & à quo appelleitur junct. glos. v. non ipse, & gloss. fin.*) vel nisi à iudice ordinario hæc ipsi subdelegandi potestas, tacitè vel explicitè ipsi concessa fuerit juxta gloss. in *c. is cui 12. V. per alim. h. t. in 6.* (ut sic enim delegatus non tam ex sua, quam

delegantis persona delegat, ad quem etiam appellatio fieri debet, si quæ sit interponenda) neque huic tam è etiam delegato aut subdelegato cui una tantum causa dijudicanda concessa est, negari debet, quòd non possit post cognitam causam, & pronuntiatam sententiam, alteri executionem sententiæ, sive nudum ministerium executionis committere, cum taliter exequentem sententiam non tam agat, ut iudex, cui jurisdictionis competit, quam à delegato tali accipere non potuit, sed agat præcisè, ut purus minister delegati, aut subdelegati.

S E C T I O II.

De iis, quibus delegari potest.

§. I.

Qui possint esse iudices delegati?

Ordinariè & regulariter, qui iudices esse delegati, & hinc communiter dicitur, omnes esse posse iudices delegatos, qui nec natura, ut surdi, muti, perpetuò furiosi, impuberes &c. nec jure, ut infames &c. nec consuetudine excluduntur, prout excluduntur forinæ, servi &c. imò de jure Canonico delegatus iudex esse non potest, qui vigesimum ætatis annum nondum implevit *c. qui vicissimum 41. h. t.* nisi à Principe dispensetur, aut partes consentiant in eum, qui saltem 18. annum excesserit, nec potest esse, hoc ipso jure prohibete in causis judicialibus sedis Apostolicæ, aut Legatorum ejus delegatus, vel subdelegatus, nisi sit in aliqua dignitate ecclesiastica aut Personatus constitutus, vel Canonicus ecclesiæ Cathedralis.